

دهن بینی

شاید بسیاری از ما از دهن بینی دیگران درباره خودمان آزرده شده آسیب دیده باشیم. شاید گاهی خودمان هم دهن بینی کرده به دیگران آسیب رسانده باشیم. پس دهن بینی چیست؟ تعریف آن در دانش روانشناسی چگونه است؟ دامنه پیامدهای آن در بهداشت روابط فردی و جمعی چه هست؟ در گفت و شنودی با بیژن امیرشاهی، کارشناس ارشد روانشناسی بالینی و دارنده دو پروانه ایالتی کالیفرنیا جهت فعالیت به عنوان روانشناس خانواده و مشاور بالینی حرفه ای که در یک ربع قرن گذشته در زمینه روان درمانی برای افراد، زوج ها و خانواده ها فعال بوده است به این مهم می پردازیم .

گفته ای ست درباره کسانی که سخنی، به ویژه تخریبی، پیرامون کسی، پدیده ای یا جریانی می شنوند و بی درنگ می پذیرند، بی هیچ سنجشی، واری و یا پرس و جویی. به این کسان دهن بینی گفته می شود .

تعریف دهن بینی از دید دانش روانشناسی چیست؟

ناهنجاری روانی ای تحت عنوان "دهن بینی" مسقلا" مطرح نمی شود. تنها تعریفی که شباهت زیادی به آنگونه که معمولاً از دهن بینی سخن می گوئیم در کتابی ست که انجمن روانپزشکان امریکا هر چند سال یکبار چاپ جدیدی از آن را به بازار می فرستد. نام کتاب **Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders** است. آخرین چاپ این کتاب را به اختصار **DSM-5** می نامند. در این کتاب در سر فصل ناهنجاری های شخصیتی زیر بخش شخصیت نمایشی یا **Histrionic Personality Disorder** و در قسمت معیارهای تشخیص این ناهنجاری، یکی از هشت معیار به فردی که "به آسانی تحت تاثیر افراد و موقعیت های دیگر قرار می گیرد" اشاره شده است. طبق تعاریف کتاب مزبور برای اینکه به فردی تشخیص ناهنجاری شخصیت نمایشی داده شود باید پنج معیار از هشت معیار در موردش صدق کند که دهن بینی یکی از آنهاست.

اگر دهن بینی رافردی بدانیم که به سادگی از دیگران اثر می گیرد و حرفهای دیگران را بدانگونه تکرار می کند که گویی اعتبار حرف دیگران را در دست پذیرفته و خودش هم تمام آن حرفها را قبول دارد .

آیا دهن بینی گونه ای عارضه روانی ست؟ یا بیماری روانی؟

همانطور که قبلا توضیح دادم دهن بینی عارضه ایست از عوارض ناهنجاری شخصیت نمایشی. در اینجا لازم می دانم در مورد تشخیص ناهنجاری های روانی توضیح بیشتری بدهم. به گمان من تشخیص ناهنجاری روانی در فرد و زدن برچسب آن به شخص باید با دقت و احتیاط بسیار زیاد و پس از ارزیابی کامل توسط متخصصان این رشته صورت بگیرد. کتابی که در بالا به آن اشاره شده منبعی است برای داشتن زبانی مشترک بین افرادی که در این زمینه تخصص و فعالیت دارند. همچنین وسیله ای است، حداقل در آمریکا، برای اینکه شرکت های بیمه خدمات ارائه شده را تایید و حق الزحمه روانپزشک یا روان درمانگر را پرداخت کنند. همانگونه که می دانیم انسان موجود بسیار پیچیده ای است و گذاشتن شخص در جعبه ی یک تشخیص

روانی بر اساس کتاب بالا فرد را به نوعی اسیر آن تشخیص می کند. پیچیدگی انسان فرای آنست که بتوان به او با تعدادی معیار برچسب ناهنجاری روانی زده و او را در جعبه آن تشخیص محبوس کرد.

پیامدهای دهن بینی در بهداشت روابط فردی و نیز روابط جمعی چیست؟

چنانچه دهن بینی را به عنوان یکی از عوارض ناهنجاری شخصیت نمایشی بدانیم ادامه گفتگو در مورد آن خواهد بود که ناهنجاری شخصیت نمایشی در بهداشت روابط فردی و همینطور روابط جمعی چه اثری دارد. در این روابط کسی که بیشتر از همه آسیب می بیند خود فرد دهن بین است چرا که اعتماد و اطمینان افراد را از دست می دهد و در روابط فردی و جمعی دچار مشکل می شود. دیگران به احتمال زیاد پس از چند مورد به مشکل فرد دهن بین پی برده و روابط شان را بر آن اساس تنظیم می کنند.

راههای درمان آن چیست؟

برای درمان ناهنجاری شخصیت نمایشی که دهن بینی می تواند عرضه ای از آن باشد ترکیبی از روان درمانی و احتمالاً" استفاده از دارو توصیه می شود.

